

- усічення середини слова: гвід –гранатометний взвод ;
- усічення кінця слова: Вих.р –вихідний рубіж (пункт)
- літерні аббревіатури – такі, які утворено з назв початкових букв компонентівсинтаксичного словосполучення: БТР –бронетранспортер.

Отже, військова термінологія має такі особливості, як стилістична нейтральність, точність та однозначність. Терміни утворюються такими способами словотвору, як: афіксація, словоскладання і скорочення.

**Крутько Д.
НТУ «ХП»**

ВЗАЄМОДІЯ МОВИ ТА МИСЛЕННЯ

Актуальність цієї теми полягає в тому, що уявити життя без мислення й мовлення неможливо, проте мало хто замислюється, що собою являє кожне з цих понять. Яку роль відіграє мова? Яка функція мислення? Що є первинним, а що – похідним? Співвідношення мовлення і мислення хвилювало великі уми людства сотні років назад, і зараз є темою, яка цікавить багатьох психологів, філософів, лінгвістів та інших вчених.

По-перше, мовлення – це безпосередньо процес спілкування, прояв мови в різних видах мовленнєвої діяльності: говорінні, слуханні, читанні та письмі. Якщо мова –постійна змінна, то мовлення кожної людини індивідуальне і змінюється в залежності від особливостей особистості, освіченості, контексту, ситуації, настрою тощо. Мова єдина для окремої групи людей, а мовлення – індивідуальне і неповторне.

По-друге, мислення –це здатність людини фіксувати світ у поняттях і робити на їх основі висновки.

Отже, проблему взаємозв'язку мови і мислення в психології можна представити двома полюсами: на одному – ототожнення цих понять, їх злиття воедино, а на іншому – їх відділення, незалежність один від одного.

Проте мислення і мовлення утворюють складну структуру, яку не можна розділити. Ця єдність заснована на двох ключових аспектах:

Генетичний аспект сформувався в процесі еволюції. Він виражається в тому, що поява мови була тісно пов'язана з виникненням мислення, і навпаки.

Функціональний аспект являє собою нерозривність цих двох складових, неможливість існування мовлення без мислення і здатність до розвитку один одного.

Дискусійність проблеми обумовлена як складністю і подвійністю природи мислення і мови, так і недостатністю наших знань про ці поняття. Існують різні теорії і погляди на цей рахунок. Ось деякі з них:

Видатний лінгвіст 20 століття Еміль Бенвеніст говорив: «Неправильно думати, що мова – це одяг думок. Одяг можна зняти, слова ж – невід'ємна частина думки. Отже, питання про те, чи може мислення протікати без мови або обійти його, немов якусь перешкоду, виявляється позбавленим сенсу».

Радянський психолог Лев Виготський казав, що слово так само відноситься до мовлення, як і до мислення. Воно являє собою найменшу частинку, яка містить в найпростішому вигляді основні властивості, властиві мовному мисленню в цілому. Слово – це не назва окремого предмета, а його узагальнена характеристика, цілий комплекс понять, тобто слово є одночасно і процесом мислення, і засобом спілкування, тому воно входить до складу мови. Лев Семенович вважав, що саме значення слова є тією сполучною ланкою, яку називають мовним мисленням.

Ноам Хомський – американський лінгвіст і філософ, який приділяв особливу увагу проблемі взаємозв'язку мовлення і мислення у своїх роботах. Він припустив, що мовлення є такою ж здатністю людини, як зорова і слухова сенсорна система, система кровообігу та ін. Прирівнявши мовну здатність до інших модулів мозку, він обґрунтував її вроджений характер.

Як бачимо, у питанні взаємозв'язку мовлення і мислення думки філософів, лінгвістів і психологів розходяться, проте можна виділити деякі принципи, з якими погодиться більшість вчених.

Можна зробити висновок, що мовлення забезпечує думкам особистості реальне існування, доступне іншим людям. У той же час воно не тільки дозволяє передавати думку, а й формує її, що говорить про їх тісний зв'язок. Разом із тим, мовлення і мислення не рівнозначні. Кожна складова розвивається і функціонує за своїми особливими правилами і є відносно самостійною. Так, в залежності від виду мислення, цілей розумової діяльності тощо, характер взаємодії мови та мислення в процесі спілкування може змінюватися, і тоді ми можемо спостерігати відмінні риси цих двох систем.

Кулакова С.О.

НТУ «ХП»

ПОХОДЖЕННЯ ПРИЗВИЩ

В Україні історично й офіційно уставленим є тричленне найменування особи: прізвище, ім'я та ім'я по батькові. Кожна складова цієї назви – це не просто набір звуків, а ціла легенда про ваш рід, про ваших пращурів.

Нині під прізвищами передусім розуміють родові прізвища, яке передають від батька до сина. Початково на Русі застосовували лише прізвиська, які і можна зустріти в іменуваннях давньоруських князів і які не успадковували. Масово родові прізвища трапляються в письмових джерелах, що стосуються українських земель у XIV – XVI ст. Спочатку родові прізвища мали переважно багаті люди, які мали статки (купці, бояри, магнати, власники земель). Проте вже у XVII ст. ледь не всі українці мали власні прізвища, щоправда прізвища часто трансформувалися. На їхній основі могли створюватися нові прізвища, наприклад, син людини з прізвищем Коваль міг отримати прізвище Коваленко (син Ковалю). Багато прізвищ з'явилося в часи Запорозької Січі, оскільки, вступаючи на Січ, козак змінював своє старе прізвище на нове. Обов'язковими спадковими